

Διακρατική έκθεση για επιτυχημένες ιστορίες και προτάσεις σχετικά με την ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας - Περίληψη των κυριότερων σημείων

The Institute of Environmental Protection – National Research Institute (IOŚ-PIB)

Foundation "Institute for Private Enterprise and Democracy" (IPED)

Tiber Umbria Comett Education Programme (TUCEP)

DIMITRA Education & Consulting SA (DIMITRA)

Social Enterprise International LTD (SEI)

Emphasys Centre (EMPASYS)

Βαρσοβία, Οκτώβριος 2020

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Σχετικά με το έργο @ESEN

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι κοινωνικές επιχειρήσεις συνδυάζουν μοναδικά έναν κοινωνικό στόχο με ένα επιχειρηματικό πνεύμα και το κοινό καλό. Αυτές οι επιχειρήσεις έχουν γίνει η προτιμώμενη οδός για την αντιμετώπιση της υψηλής ανεργίας στην Ευρώπη, καθώς ακριβώς αυτές οι οντότητες ανταποκρίνονται πλήρως σε σημαντικές κοινωνικές ανάγκες. Η δήλωση που έγινε στο τέλος της εκδήλωσης που οργανώθηκε στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (SBI) στο Στρασβούργο το 2014 υπογραμμίζει τη σημασία της εκπαίδευσης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, τη δημιουργία νέων κοινωνικών επιχειρήσεων, τη δημιουργία ενός δικτύου σχέσεων μεταξύ τους και υποστήριξη της ανάπτυξης αυτού του τομέα. Τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι η περίπλοκη νομοθεσία, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και ως εκ τούτου - η δύσκολη πρόσβαση στην αγορά και η έλλειψη επαρκούς κατάρτισης και συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων από διάφορες περιοχές / χώρες. Με βάση τα παραπάνω γεγονότα, το έργο του [Ευρωπαϊκού Δικτύου Κοινωνικής Οικονομίας \(ESEN\)](#) στοχεύει να ενισχύσει την ταχέως αναπτυσσόμενη κίνηση των κοινωνικών επιχειρήσεων στην ΕΕ, παρέχοντάς τους τους πόρους που χρειάζονται για να επιτύχουν, υποστηρίζοντας και αναπτύσσοντας την ιδέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Κύριοι στόχοι του έργου @ESEN:

- ❖ να βοηθήσει στη δημιουργία και την υποστήριξη υφιστάμενων δικτύων κοινωνικής επιχείρησης και να αυξήσει την αλληλεπίδραση μεταξύ τους
- ❖ να ευαισθητοποιήσει την **κοινωνική επιχείρηση (Κ.Ε.)** ως έναν τρόπο δημιουργίας απασχόλησης, να μειώσει τη φτώχεια και να συμβάλει σε έναν καλύτερο κόσμο
- ❖ να προωθήσει το έργο των υπαρχουσών κοινωνικών επιχειρήσεων, στο πλαίσιο ενός κινήματος κοινωνικής οικονομίας που περιλαμβάνει επίσης κοινωνικούς επιχειρηματίες, αμοιβαίους συνεταιρισμούς και ηθικές εταιρείες
- ❖ να δράσει αθροιστικά στο σύνολο της γνώσης γύρω από την κοινωνική επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ενός διαδικτυακού κέντρου γνώσεων ESEN που θα παρέχει κατάρτιση και εκπαίδευση και θα συμβάλει στη διάδοση ορθών πρακτικών .

Η συνεργασία @ESEN αποτελείται από 6 οργανισμούς από 5 χώρες με διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας Πολωνία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Κύπρος και Ελλάδα.

Κατά τη διάρκεια του έργου, η οποία ξεπερνά τα 2 έτη, θα αναπτυχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- ❖ διακρατική έκθεση που περιέχει ιστορίες επιτυχίας των κοινωνικών επιχειρήσεων και προτάσεις για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας .
- ❖ εκπαιδευτικό πρόγραμμα και πρόγραμμα σπουδών που θα επιτρέψει την υποστήριξη στην ανάπτυξη ήδη λειτουργικών κοινωνικών επιχειρήσεων και θα βοηθήσουν τους πιθανούς μελλοντικούς κοινωνικούς επιχειρηματίες που έχουν μια ιδέα για μια νέα δραστηριότητα.
- ❖ πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning platform), με σκοπό την αύξηση της γνώσης και τη βελτίωση των ικανοτήτων περίπου 100 ατόμων που συμμετέχουν στα πιλοτικά προγράμματα κατάρτισης που προγραμματίζονται σε κάθε χώρα εταίρο.
- ❖ μια βάση γνώσης που θα είναι ένα συγκεκριμένο δίκτυο επαφών για κοινωνικούς επιχειρηματίες, οργανώσεις κοινωνικής οικονομίας, διευκολυντές, επιχειρηματικούς αγγέλους, μέντορες, εκπαιδευτές, μαθητές και όλους όσους ενδιαφέρονται για την κοινωνική οικονομία.

Παρουσιάζουμε μια έτοιμη περίληψη της έρευνας για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας που διεξάγεται στις χώρες εταίρους.

Σκοποί και στόχοι της Διακρατικής έκθεσης

Η διακρατική έκθεση περιλαμβάνει ένα σύνολο τελικών συστάσεων για την ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και βασικά σημεία για βελτιώσεις στην κατάρτιση, την υποστήριξη, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και τη δικτύωση. Είναι η βάση για την εκπόνηση του μελλοντικού προγράμματος @ESEN και του προγράμματος σπουδών, αλλά είναι επίσης ένα αυτόνομο έγγραφο, χρήσιμο σε όσους ενδιαφέρονται για το θέμα.

The report is based on the comprehensive cross-analysis of five national reports, for which desk and field researches were conducted in partners' countries - Cyprus, Greece, Italy, Poland, and the UK. **The desk research** consisted of the analysis of relevant social economy legislations, publications, projects and databases available on national levels. **The field research** was conducted through a semi-structured questionnaire addressed to @ESEN target groups in each country. The main aim of these surveys was to find out the training and educational needs of SEs.

Η έκθεση βασίζεται στη συνολική διασταυρούμενη ανάλυση πέντε εθνικών εκθέσεων, για τις οποίες πραγματοποιήθηκαν έρευνες γραφείου και επιτόπιες στις χώρες εταίρους - Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία, Πολωνία και Ηνωμένο Βασίλειο. Η **έρευνα γραφείου** περιελάμβανε την ανάλυση των σχετικών νομοθεσιών, δημοσιεύσεων, έργων και βάσεων δεδομένων κοινωνικής οικονομίας που διατίθενται σε εθνικό επίπεδο. Η **επιτόπια έρευνα** πραγματοποιήθηκε μέσω ενός ημι-δομημένου ερωτηματολογίου που απευθυνόταν σε ομάδες στόχους @ESEN σε κάθε χώρα. Ο κύριος στόχος αυτών των ερευνών ήταν να ανακαλυφθούν οι εκπαιδευτικές και εκπαιδευτικές ανάγκες των Κ.Ε.

Η Διακρατική έκθεση συγκρίνει τα ακόλουθα θέματα για να εξάγει τις τελικές συστάσεις και συμπεράσματα:

- ❖ Εθνικό και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο, πολιτικές και στρατηγικές σχετικά με την κοινωνική οικονομία και την κοινωνική επιχειρηματικότητα
- ❖ Βασικοί ενδιαφερόμενοι που υποστηρίζουν την κοινωνική επιχειρηματικότητα;
- ❖ Καλές πρακτικές από χώρες εταίρους (25 συνολικά)
- ❖ Προσδιορισμένες εκπαιδευτικές και επιμορφωτικές ανάγκες των κοινωνικών επιχειρήσεων, οι οποίες προσδιορίστηκαν μέσω της σύγκρισης των αποτελεσμάτων 135 ερωτηματολογίων και των αποτελεσμάτων από τις διαθέσιμες αναφορές από χώρες των εταίρων, καθώς και ανάλυση 25 καλών και κακών πρακτικών.

Λεπτομέρειες μπορείτε να βρείτε στις Εθνικές Εκθέσεις και στην πλήρη έκδοση της Διακρατικής Έκθεσης. (διαθέσιμο κατόπιν αιτήματος, μετά από επαφή με τον Συντονιστή /τους Συνεργάτες του έργου).

Καλές πρακτικές από τις χώρες εταίρους

Συνολικά, 25 καλές πρακτικές (5 ανά χώρα) κοινωνικής επιχειρηματικότητας επιλέχθηκαν και παρουσιάστηκαν στη διακρατική έκθεση. Η ιδέα να μοιραστούμε αυτές τις καλές πρακτικές ήταν να δώσουμε παραδείγματα για να ακολουθήσουμε και να εμπνεύσουμε άλλες Κ.Ε.. Οι καλές πρακτικές εντοπίστηκαν βάσει του ακόλουθου συνόλου κριτηρίων: αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, σχεδιασμός, παρακολούθηση και αξιολόγηση, ευελιξία, καινοτομία, ηθική, επιχειρηματικότητα και ωριμότητα.

Οι αναγνωρισμένες καλές πρακτικές είναι διαθέσιμες στο Διαδίκτυο:

<https://drive.google.com/file/d/1I8FRNcAG8cBhk73SQaK9UaPY-BpGSjj6/view?usp=sharing>

Συστάσεις για ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσω αναπαραγόμενων μοντέλων Κ.Ε.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις συνδυάζουν κοινωνικούς στόχους με επιχειρηματικότητα, παρέχοντας προϊόντα και υπηρεσίες που ωφελούν τις τοπικές κοινότητες και την κοινωνία. Αντιμετωπίζουν τις κοινωνικές προκλήσεις και προωθούν την αειφόρο ανάπτυξη. Η κλιμάκωση του κοινωνικού αντίκτυπου των κοινωνικών επιχειρήσεων, που ορίζεται ως ο πιο αποτελεσματικός και αποδοτικός τρόπος για την αύξηση του κοινωνικού αντίκτυπου μιας κοινωνικής επιχείρησης, βάσει του επιχειρησιακού της μοντέλου, για την ικανοποίηση της ζήτησης για σχετικά προϊόντα και / ή υπηρεσίες, είναι σημαντική για τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και τις κοινωνίες στο σύνολό τους. Αν και πολύ συχνά οι κοινωνικές επιχειρήσεις συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένες θέσεις, ενεργώντας τοπικά και δεν κατανέμονται ομοιόμορφα εντός και μεταξύ των χωρών, υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους μπορεί να κλιμακωθεί ο αντίκτυπός τους, αυξάνοντας τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους (υπηρεσίες και προϊόντα).

Η κλιμάκωση του κοινωνικού αντίκτυπου είναι μια μεγάλη πρόκληση για όλες τις οντότητες που υποστηρίζουν την ανάπτυξη κοινωνικών επιχειρήσεων - δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, δίκτυα κοινωνικών επιχειρήσεων, κοινότητες επαγγελματιών και ερευνητών, διότι στις περισσότερες περιπτώσεις η αλυσίδα δημιουργίας αξίας των κοινωνικών επιχειρήσεων διαφέρει σημαντικά από εκείνη των συμβατικών επιχειρήσεων. Η διαφορά στις στρατηγικές κλιμάκωσης των κοινωνικών και συμβατικών επιχειρήσεων μπορεί να παρατηρηθεί κυρίως σε τρεις βασικές πτυχές: τους στόχους τους, τα ειδικά χαρακτηριστικά των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται από τις κοινωνικές επιχειρήσεις και τις σχέσεις υψηλής συνεργασίας που δημιουργούν με άλλους ενδιαφερόμενους. Οι κύριες στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις κοινωνικές επιχειρήσεις για να κλιμακώσουν τον αντίκτυπό τους είναι η επέκταση, η αναπαραγωγή, η συνεργασία με άλλους ή / και η κοινή χρήση των γνώσεών τους.

Από τις εμπειρίες των κοινωνικών επιχειρήσεων που παρουσιάστηκαν στο έργο @ESEN, όλοι αποφάσισαν να κλιμακώσουν τον αντίκτυπό τους. Οι μέθοδοι που επιλέχθηκαν ήταν διαφορετικές και εξαρτώνται από το είδος των δραστηριοτήτων που παρέχονται από τις επιχειρήσεις, τους διαθέσιμους πόρους και το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούσαν.

Συστάσεις για βελτιώσεις στην εκπαίδευση και τη δικτύωση

Από τα αποτελέσματα της επιτόπιας έρευνας (ερωτηματολόγια) που πραγματοποιήθηκε σε 5 χώρες εταίρους, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εκπαίδευση @ESEN πρέπει να είναι ολοκληρωμένη και να καλύπτει τις ακόλουθες κατηγορίες και πεδία:

Κατηγορία	Πεδίο εκπαίδευσης
Ηθικές δραστηριότητες	Ανάπτυξη κώδικα δεοντολογίας, ενός συστήματος ηθικών και επιχειρηματικών αξιών που εφαρμόζονται στην εταιρεία
Αποτελεσματικότητα	Διατύπωση αποστολής και αποσαφήνιση ή αναθεώρηση επιχειρηματικών στόχων Ανάπτυξη μεθόδων ή εργαλείων για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εταιρείας
Αποδοτικότητα	Ανάπτυξη και εφαρμογή ενός συστήματος για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της χρήσης των πόρων σας

Σχεδιασμός των δραστηριοτήτων της εταιρείας	Ανάπτυξη στρατηγικής και ανάπτυξη επιχειρησιακού σχεδίου
Έλεγχος και αξιολόγηση	Ανάπτυξη συστήματος, μεθόδων ή εργαλείων για παρακολούθηση και αξιολόγηση δραστηριοτήτων
Καινοτομία	Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών, προϊόντων ή προσφορών για πελάτες
	Βελτίωση της ποιότητας εξυπηρέτησης πελατών
	Προσδιορισμός τομέων όπου μπορεί να εφαρμοστεί η καινοτομία (μια καινοτόμος προσέγγιση)
Αξιολόγηση της επιχειρηματικότητας της εταιρείας	Αύξηση της αρμοδιότητας των διαχειριστών και της διαχείρισης εταιρειών, οικονομικών και λογιστικών, ανθρώπινου δυναμικού, μάρκετινγκ, πωλήσεων και προώθησης
	Αύξηση των ικανοτήτων των εργαζομένων
	Διαφοροποίηση πηγών εσόδων
	Αξιολόγηση του δυναμικού της εταιρείας για ανάπτυξη και προσδιορισμός πιθανών κατευθύνσεων ανάπτυξης
Επικοινωνία και προώθηση	Βελτίωση της εσωτερικής επικοινωνίας στην εταιρεία
	Αξιολόγηση διαπροσωπικών σχέσεων (ανάπτυξη σχεδίου βελτίωσης)
	Ανάπτυξη συστήματος, μεθόδων ή εργαλείων για την επαλήθευση πελατών ή προμηθευτών
	Ενίσχυση της εικόνας και της προβολής της εταιρείας
	Αξιολόγηση μεταχειρισμένων μέσων προώθησης (ανάπτυξη προγράμματος βελτίωσης)
	Αξιολόγηση σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη της εταιρείας (ανάπτυξη προγράμματος για τη βελτίωση αυτών των σχέσεων)
Λύσεις σε κοινωνικά προβλήματα	Αξιολόγηση σε ποιο βαθμό οι δραστηριότητες της εταιρείας ικανοποιούν τις ανάγκες της κοινωνίας ή της τοπικής κοινότητας
	Αναγνωρίζοντας τις ανάγκες των δικαιούχων, της ομάδας στόχου ή της τοπικής κοινότητας
	Αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο γίνεται αντιληπτή μια εταιρεία στο περιβάλλον της, μεταξύ δικαιούχων και ομάδων στόχων
	Προσαρμογή δραστηριοτήτων στις ανάγκες των δικαιούχων ή των ομάδων στόχων
Σταθερότητα και ωριμότητα	Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με την επιχείρηση
	Ανάπτυξη πιθανών δράσεων για την πρόληψη της εμφάνισης του εντοπισμένου κινδύνου
	Ανάπτυξη εναλλακτικών σεναρίων σε περίπτωση αναμενόμενου κινδύνου

Η υποστήριξη για την Κ.Ε. πρέπει να προσφέρεται με τη μορφή διαδικτυακής εκπαίδευσης, που θα πρέπει να είναι πρακτική και προσανατολισμένη στα προβλήματα. Οι άλλες μορφές υποστήριξης είναι ατομική συμβουλευτική ακολουθούμενη από καθοδήγηση και πρακτική εξάσκηση. Αυτές οι μορφές υποστήριξης πρέπει να αντιμετωπίζουν τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι Κ.Ε.. Επομένως, η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης @ESEN θα πρέπει να παρέχει με ευκολία ένα μέρος για τις συνομιλίες

των Κ.Ε., σε μια μορφή εικονικού χώρου συνάντησης για τους εκπροσώπους των Κ.Ε., όπου οι άνθρωποι θα μπορούν να κάνουν ερωτήσεις και να λάβουν απαντήσεις στα αναγνωρισμένα προβλήματα από προχωρημένους και έμπειρους κοινωνικούς επιχειρηματίες .

Σχεδόν σε κάθε χώρα, εκτός από την Κύπρο, υπάρχουν ήδη ορισμένα δίκτυα Κ.Ε., αλλά σε κάθε χώρα, επισημάνθηκε η ανάγκη καλής υποστήριξης του δικτύου για κοινωνικές επιχειρήσεις. Για παράδειγμα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου ο τομέας της Κ.Ε. είναι πιο προηγμένος και ώριμος, αναφέρθηκε ότι πρέπει να δημιουργηθούν νέα αυτοσυντηρούμενα δίκτυα, χρησιμοποιώντας κοινωνικά μέσα και υψηλή συμμετοχή με χαμηλό κεντρικό κόστος και ικανότητα να ακολουθούν τη ροή των εξελίξεων.

Οι κύριοι στόχοι του δικτύου @ESEN πρέπει να είναι:

- ✓ ανταλλαγή απόψεων και συμβουλών,
- ✓ ανταλλαγή προβλημάτων, λύσεων και ορθών πρακτικών
- ✓ ένταξη, προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της εκπαίδευσης τόσο των νέων όσο και των καθιερωμένων Κ.Ε..

Το δίκτυο @ESEN θα πρέπει επίσης να είναι ικανό να συνδέει Κ.Ε., κοινωνικούς επιχειρηματίες, οργανισμούς κοινωνικής οικονομίας, διαμεσολαβητές, επιχειρηματικούς αγγέλους, μέντορες, εκπαιδευτές και εμπειρογνώμονες στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Η υπερεθνικότητα του δικτύου @ESEN θα μπορούσε να βοηθήσει τις Κ.Ε. να δημιουργήσουν σχέσεις μεταξύ διαφορετικών περιοχών και χωρών, να βελτιώσουν τις διεθνικές αλληλεπιδράσεις, που δημιουργούν νέες γνώσεις και ευκαιρίες συνεργασίας.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε μαζί μας μέσω:

Ιστοσελίδα:

www.esen.ios.edu.pl/pl

[European Social Economy Network ESEN](#)

[esensocialeconomy](#)

[social_esen](#)